

Η ΚΑΤΗΧΗΣΗ ΤΗΣ ΧΑΪΔΕΛΒΕΡΓΗΣ

1η Κυριακή

Ερώτηση 1. Ποια είναι η μόνη παρηγοριά σου, στη ζωή και στο θάνατο;

Απάντηση: Ότι ανήκω – σώμα και ψυχή, στη ζωή και στο θάνατο – όχι στον εαυτό μου αλλά στον πιστό μου Σωτήρα, Ιησού Χριστό, που με κόστος το αίμα του έχει πληρώσει πλήρως για όλες μου τις αμαρτίες και με έχει ελευθερώσει εντελώς από την εξουσία του διαβόλου · ότι με προστατεύει τόσο καλά ώστε δίχως το θέλημα του ουράνιου Πατέρα μου ούτε μια τρίχα του κεφαλιού μου δεν μπορεί να πέσει · μάλιστα το κάθε τι θα πρέπει να εναρμονίζεται με το σκοπό της σωτηρίας μου. Συνεπώς, με το Άγιο Πνεύμα του, με βεβαιώνει επίσης για την αιώνια ζωή, και με κάνει ολόψυχα πρόθυμο και έτοιμο να ζω στο εξής για εκείνον.

Ερώτηση 2. Πόσα πράγματα θα πρέπει να γνωρίζεις ώστε να ζήσεις και να πεθάνεις στη μακαριότητα της παρηγοριάς αυτής;

Απάντηση: Τρία. Πρώτο, το μέγεθος της αμαρτίας και της αθλιότητας μου. Δεύτερο, το πώς ελευθερώνομαι από όλες τις αμαρτίες μου και τις άθλιες συνέπειες τους. Τρίτο, πόση ευγνωμοσύνη θα πρέπει να οφείλω στο Θεό για μια λύτρωση όπως αυτή.

Τμήμα Ι

Για την αθλιότητα του ανθρώπου

2η Κυριακή

Ερώτηση 3. Πού μαθαίνεις για την αμαρτία σου και τις άθλιες συνέπειες της;

Απάντηση: Στο το Νόμο του Θεού.

Ερώτηση 4. Τι απαιτεί από εμάς ο Νόμος του Θεού;

Απάντηση: Ο Ιησούς Χριστός διδάσκει αυτό περιληπτικά στο Ματθαίος 22: 37-40:

«Ν' αγαπάς τον Κύριο Θεό σου μ' όλη την καρδιά σου, μ' όλη την ψυχή σου και μ' όλο το νου σου. Αυτή είναι η πρώτη και πιο μεγάλη εντολή. Και δεύτερη, το ίδιο σπουδαία μ' αυτή: ν' αγαπάς τον πλησίον σου όπως τον εαυτό σου. Σ' αυτές τις δυο εντολές συνοψίζεται όλος ο νόμος και οι προφήτες» (Βλ. Λουκάς 10:27).

Ερώτηση 5. Μπορείς να τηρήσεις αυτά τέλεια;

Απάντηση: Όχι, επειδή από τη φύση μου έχω την τάση να μισώ τον Θεό και τον πλησίον μου.

3η Κυριακή

Ερώτηση 6. Δημιούργησε ο Θεός τον άνθρωπο τόσο πονηρό και διεστραμμένο;

Απάντηση. Όχι. Αντίθετα, ο Θεός δημιούργησε το άνθρωπο καλό και στην εικόνα του, δηλαδή, με πραγματική δικαιοσύνη και αγιότητα, ώστε να μπορεί να γνωρίζει ορθά το Θεό και Δημιουργό του, να τον αγαπά με όλη του την καρδιά, και να ζει μαζί του σε αιώνια μακαριότητα, επαινώντας και δοξάζοντας τον.

Ερώτηση 7. Από που, λοιπόν, προέρχεται η φθορά αυτή της ανθρωπίνης φύσης;

Απάντηση: Από την πτώση και ανυπακοή των προπατόρων μας, του Αδάμ και της Εύας, στον Κήπο της Εδέμ · με την οποία η ανθρωπίνη ζωή μας μολύνθηκε τόσο πολύ ώστε όλοι μας συλλαμβανόμαστε και γεννιόμαστε στην κατάσταση της αμαρτίας.

Ερώτηση 8. Είμαστε, όμως, τόσο διεστραμμένοι ώστε να αδυνατούμε τελείως να κάνουμε το καλό και να έχουμε την τάση να κάνουμε το πονηρό;

Απάντηση: Ναι, εκτός και αν αναγεννηθούμε διαμέσου του Πνεύματος του Θεού.

4η Κυριακή

Ερώτηση 9. Δεν είναι ο Θεός άδικος όταν απαιτεί από τον άνθρωπο στο Νόμο του να κάνει αυτό που δεν μπορεί;

Απάντηση: Όχι, επειδή ο Θεός έτσι δημιούργησε τον άνθρωπο ώστε να μπορεί να το κάνει. Αλλά ο άνθρωπος, με την υποκίνηση του διαβόλου, με εσκεμμένη ανυπακοή,

εξαπάτησε τον εαυτό του και όλους τους απογόνους του και απώλεσε τα δώρα αυτά.

Ερώτηση 10. Θα αφήσει ο Θεός τον άνθρωπο να συνεχίζει σε μια ανυπακοή και λιποταξία όπως αυτή;

Απάντηση: Οπωσδήποτε όχι, επειδή η οργή του Θεού αποκαλύπτεται από τον ουρανό, τόσο κατά της εγγενούς ενοχής μας όσο και κατά των πραγματικών μας αμαρτιών, και θα τις τιμωρήσει σύμφωνα με τη δίκαιη του κρίση στο χρόνο και την αιωνιότητα, όπως έχει δηλώσει: «Καταραμένος όποιος δε μένει πιστός σ' όλα όσα είναι γραμμένα στο βιβλίο του Νόμου και δεν τα τηρεί.»

Ερώτηση 11. Αλλά δεν είναι ο Θεός φιλεύσπλαχνος;

Απάντηση: Ο Θεός είναι πράγματι φιλεύσπλαχνος, αλλά είναι επίσης δίκαιος. Είναι η δικαιοσύνη του που απαιτεί ώστε η αμαρτία που διαπράχθηκε κατά της μεγαλειότητας του να τιμωρηθεί με εξαιρετική, δηλαδή, με αιώνια τιμωρία σώματος και ψυχής.

Τμήμα II

Για τη Λύτρωση του Ανθρώπου

5^η Κυριακή

Ερώτηση 12. Αφού, λοιπόν, με τη δίκαιη κρίση του Θεού αξίζουμε τιμωρία, στο χρόνο και την αιωνιότητα, πώς μπορούμε να αποφύγουμε την τιμωρία αυτή, να επανέλθουμε στη χάρη, και να συμφιλιωθούμε με το Θεό;

Απάντηση: Ο Θεός επιθυμεί την ικανοποίηση της δικαιοσύνης του· συνεπώς θα πρέπει να υπάρξει πλήρης ικανοποίηση της δικαιοσύνης του, είτε από εμάς ή από άλλον.

Ερώτηση 13. Μπορούμε να την ικανοποιήσουμε εμείς;

Απάντηση: Με κανένα τρόπο. Αντίθετα, αυξάνουμε το χρέος μας κάθε μέρα.

Ερώτηση 14. Μπορεί ένα απλό πλάσμα να πληρώσει για μας;

Απάντηση: Κανένα. Κατά πρώτο λόγο, ο Θεός δεν θέλει να τιμωρήσει οποιοδήποτε άλλο πλάσμα για το χρέος του ανθρώπου. Επιπλέον, κανένα απλό πλάσμα δεν μπορεί να σηκώσει το φορτίο της αιώνιας οργής του Θεού κατά της αμαρτίας και να ελευθερώσει άλλους από αυτό.

Ερώτηση 15. Τότε, τι είδους μεσίτη και λυτρωτή θα πρέπει να ψάξουμε;

Απάντηση: Έναν που είναι αληθινός και δίκαιος άνθρωπος και όμως πιο δυνατός από όλα τα πλάσματα, έναν που ταυτόχρονα είναι αληθινός Θεός.

6^η Κυριακή

Ερώτηση 16. Γιατί θα πρέπει να είναι αληθινός και δίκαιος άνθρωπος;

Απάντηση: Επειδή η δικαιοσύνη του Θεού απαιτεί ώστε ο άνθρωπος που έχει αμαρτήσει θα πρέπει να κάνει επανόρθωση για την αμαρτία, αλλά ο άνθρωπος που ο ίδιος είναι αμαρτωλός δεν μπορεί να πληρώσει για άλλους.

Ερώτηση 17. Γιατί θα πρέπει να είναι ταυτόχρονα αληθινός Θεός;

Απάντηση: Έτσι ώστε με τη δύναμη της θεότητας του να μπορέσει να σηκώσει ως άνθρωπος το φορτίο της οργής του Θεού, και να ανακτήσει για μας δικαιοσύνη και ζωή και να μας αποκαταστήσει.

Ερώτηση 18. Ποιος είναι αυτός ο μεσίτης που ταυτόχρονα είναι αληθινός Θεός και ένας αληθινός και τέλειος άνθρωπος;

Απάντηση: Ο Κύριος μας Ιησούς Χριστός, που μας έχει δώσει δωρεά πλήρη απολύτρωση και δικαιοσύνη.

Ερώτηση 19. Από πού το γνωρίζουμε αυτό;

Απάντηση: Από το άγιο ευαγγέλιο, που ο ίδιος ο Θεός αποκάλυψε στην αρχή στον Κήπο της Εδέμ, στη συνέχεια το διακήρυξε στους αγίους πατριάρχες και προφήτες και που σκιαγραφήθηκε μέσω των θυσιών και των άλλων τελετών της Παλιάς Οικονομίας, και που τελικά εκπληρώθηκε διαμέσου του αγαπητού Υιού.

7^η Κυριακή

Ερώτηση 20. Θα σωθούν, λοιπόν, όλοι οι άνθρωποι διαμέσου του Χριστού όπως χάθηκαν διαμέσου του Αδάμ;

Απάντηση: Όχι. Μόνο αυτοί που, με αληθινή πίστη, ενσωματώνονται σε εκείνον και δέχονται όλα τα οφέλη του.

Ερώτηση 21. Τι είναι αληθινή πίστη;

Απάντηση: Δεν είναι μόνο μια συγκεκριμένη γνώση με την οποία αποδέχομαι ως αλήθεια όλα όσα ο Θεός αποκάλυψε σε μας στο Λόγο του, αλλά επίσης μια ολόκαρδη εμπιστοσύνη που το Άγιο Πνεύμα δημιουργεί μέσα μου διαμέσου του ευαγγελίου, για το ότι όχι μόνο σε άλλους αλλά και σε μένα επίσης ο Θεός έχει προσφέρει συγχώρεση αμαρτιών, αιώνια δικαιοσύνη και σωτηρία, μόνο και μόνο από χάρη εξαιτίας του σωτήριου έργου του Χριστού.

Ερώτηση 22. Τι, λοιπόν, θα πρέπει να πιστεύει ο χριστιανός;

Απάντηση: Όλα όσα υπόσχονται σε μας στο ευαγγέλιο, μια περίληψη των οποίων διδασκόμαστε στα άρθρα του Συμβόλου των Αποστόλων, της παγκοσμίως αναγνωρισμένης ομολογίας πίστεως μας.

Ερώτηση 23. Ποια είναι τα άρθρα αυτά:

Απάντηση: Πιστεύω σε ένα Θεό Πατέρα Παντοκράτορα, Ποιητή Ουρανού και γης· και στον Ιησού Χριστό, τον μονογενή του Υιό, τον Κύριο μας

·
που συνελήφθη από το Άγιο Πνεύμα και γεννήθηκε από την Παρθένο Μαρία

·
που υπέφερε επί Ποντίου Πιλάτου, σταυρώθηκε, πέθανε και ετάφη

·
κατήλθε στον Άδη

·
αναστήθηκε την τρίτη ημέρα από τους νεκρούς

·
αναλήφθηκε στον ουρανό, και κάθεται στα δεξιά του Θεού Πατέρα Παντοκράτορα

·
από όπου θα έρθει να κρίνει ζώντες και νεκρούς.

Πιστεύω στο Άγιο Πνεύμα· στην αγία καθολική Εκκλησία· στην κοινωνία των αγίων· στη συγχώρηση των αμαρτιών

·
στην ανάσταση του σώματος και την αιώνια ζωή.

8^η Κυριακή

Ερώτηση 24. Πώς διαιρούνται τα άρθρα αυτά;

Απάντηση: Σε τρία μέρη: Το πρώτο αφορά το Θεό *Πατέρα* και τη *δημιουργία* μας· το δεύτερο, το Θεό

Υιό

και τη

λύτρωση

μας

.

και το τρίτο το Θεό

Άγιο Πνεύμα

και τον

αγιασμό

μας.

Ερώτηση 25. Αφού υπάρχει μόνο ένα Θείο Ον, γιατί υπάρχει αναφορά σε τρία: Πατέρα, Υιό και Άγιο Πνεύμα;

Απάντηση: Επειδή ο Θεός έτσι αποκάλυψε τον εαυτό του στο Λόγο του, ότι αυτά τα τρία διακεκριμένα πρόσωπα είναι ο ένας, αληθινός, αιώνιος Θεός.

Για τον Θεό Πατέρα

9^η Κυριακή

Ερώτηση 26. Τι πιστεύεις όταν δηλώ νεις: Πιστεύω σε ένα Θεό Πατέρα Παντοκράτορα, Ποιητή Ουρανού και γης;

Απάντηση: Ότι ο αιώνιος Πατέρας του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, που εκ του μηδενός δημιούργησε τον ουρανό και τη γη με όλα όσα είναι σε αυτά, που τα κρατεί και τα διοικεί με την αιώνια του βουλή και πρόνοια, είναι χάρη του Υιού του Χριστού ο Θεός και Πατέρας μου. Του έχω τόση απόλυτη εμπιστοσύνη ώστε να μην έχω καμιά αμφιβολία πως θα μου προμηθεύσει όλα τα αναγκαία για το σώμα και την ψυχή. Επιπλέον, οποιοδήποτε κακό μου στείλει στην ταραγμένη ζωή αυτή θα το μετατρέψει για το καλό μου, επειδή είναι ικανός να το κάνει, αφού είναι παντοδύναμος Θεός, και είναι αποφασισμένος να το κάνει, επειδή είναι ένας πιστός Πατέρας.

10^η Κυριακή

Ερώτηση 27. Τι κατανοείς σχετικά με την πρόνοια του Θεού;

Απάντηση: Η παντοδυναμία και πανταχού παρουσία του Θεού με την οποία συνεχίζει να συγκρατεί, σα να ήταν στο χέρι του, τον ουρανό και τη γη με όλα τα πλάσματα, διοικεί με τέτοιο τρόπο ώστε φύλλα και χόρτο, βροχή και ξηρασία, καρποφόρα και άκαρπα χρόνια, φαγητό και ποτό, υγεία και ασθένεια, πλούτος και φτώχεια και όλα τα υπόλοιπα, μας έρχονται όχι τυχαία αλλά από το πατρικό του χέρι.

Ερώτηση 28. Ποιο πλεονέκτημα προκύπτει από την αναγνώριση της δημιουργίας και πρόνοιας του Θεού;

Απάντηση: Μαθαίνουμε πως θα πρέπει να έχουμε υπομονή στις αντιξοότητες, να είμαστε ευγνώμονες στο μέσο των ευλογιών, και να εμπιστευόμαστε τον πιστό Θεό και Πατέρα, για το μέλλον, πεπεισμένοι ότι κανένα πλάσμα δε θα μας χωρίσει από την αγάπη του, επειδή όλα τα πλάσματα είναι τόσο απόλυτα στα χέρια του ώστε χωρίς το θέλημα του ούτε και να κουνηθούν μπορούν.

Για τον Θεό Υιό

11^η Κυριακή

Ερώτηση 29. Γιατί ο Υιός του Θεού αποκαλείται ΙΗΣΟΥΣ, που σημαίνει ΣΩΤΗΡΑΣ;

Απάντηση: Επειδή μας σώζει από τις αμαρτίες μας, και επειδή η σωτηρία δε θα πρέπει να

ζητηθεί και να βρεθεί σε κανέναν άλλο.

Ερώτηση 30. Αυτοί που ζητούν τη σωτηρία και ευημερία τους στους αγίους, στις δικές τους προσπάθειες, ή σε άλλους τρόπους πιστεύουν πράγματι στον μοναδικό σωτήρα Ιησού;

Απάντηση: Όχι. Μάλλον, με παρόμοιες πράξεις αρνούνται τον Ιησού, τον μοναδικό Σωτήρα και Λυτρωτή, παρότι καυχώνται πως ανήκουν σε εκείνον. Συμπεραίνεται συνεπώς πως είτε ο Ιησούς δεν είναι τέλειος Σωτήρας, ή αυτοί που δέχονται τον Σωτήρα αυτό με αληθινή πίστη θα πρέπει να κατέχουν σε εκείνον όλα όσα είναι αναγκαία για τη σωτηρία τους.

12^η Κυριακή

Ερώτηση 31. Γιατί αποκαλείται ΧΡΙΣΤΟΣ, δηλαδή, ο ΧΡΙΣΜΕΝΟΣ;

Απάντηση: Επειδή ορίστηκε από τον Θεό Πατέρα, και χρίστηκε από το Άγιο Πνεύμα να είναι ο πρώτος *Προφήτης και Δάσκαλος μας*, αποκαλύπτοντας σε μας πλήρως το μυστήριο του σκοπού και της πρόθεσης του Θεού σχετικά με τη λύτρωση μας

·
να γίνει

ο μοναδικός Αρχιερέας μας

, έχοντας λυτρώσει εμάς με τη μοναδική θυσία του σώματος του, και πάντοτε μεσιτεύοντας για μας προς το Πατέρα

.

και να είναι

ο αιώνιος Βασιλιάς μας

, κυβερνώντας μας με το Λόγο και το Πνεύμα του, υπερασπιζόμενος και διατηρώντας μας στη λύτρωση που έχει κερδίσει για μας.

Ερώτηση 32. Αλλά γιατί αποκαλείσαι χριστιανός;

Απάντηση: Επειδή διαμέσου της πίστης μετέχω στον Χριστό και με τον τρόπο αυτό στο χρίσμα του, έτσι ώστε να μπορώ να ομολογώ το όνομα του, να προσφέρω τον εαυτό μου σε εκείνον ως μια ζωντανή θυσία ευγνωμοσύνης, και να μάχομαι κατά της αμαρτίας και του διαβόλου με ελεύθερη και καλή συνείδηση καθόλη τη διάρκεια της ζωής αυτής και στη μέλλουσα ζωή να κυβερνήσω με εκείνον επάνω σε όλα τα πλάσματα.

13^η Κυριακή

Ερώτηση 33. Γιατί αποκαλείται ΜΟΝΟΓΕΝΗΣ ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ, αφού και εμείς επίσης είμαστε τέκνα του Θεού;

Απάντηση: Επειδή μόνο ο Χριστός είναι ο αιώνιος Υιός του Θεού, ενώ εμείς γινόμαστε αποδεκτοί για χάρη του ως τέκνα του Θεού κατά χάρη.

Ερώτηση 34. Γιατί τον αποκαλείς ο ΚΥΡΙΟΣ ΜΑΣ;

Απάντηση: Επειδή ούτε με χρυσό ή άργυρο αλλά με κόστος το αίμα του, μας λύτρωσε σώμα και ψυχή από την αμαρτία και την κυριαρχία του διαβόλου, και μας εξαγόρασε για τον εαυτό του.

14^η Κυριακή

Ερώτηση 35. Ποια είναι η έννοια του: «Συνελήφθη από το Άγιο Πνεύμα και γεννήθηκε από την Παρθένο Μαρία»;

Απάντηση: Ότι ο αιώνιος Υιός του Θεού, που είναι και παραμένει αληθινός και αιώνιος Θεός, ανέλαβε αληθινή ανθρωπότητα από τη σάρκα και το αίμα της Παρθένου Μαρίας διαμέσου της ενέργειας του Αγίου Πνεύματος, έτσι ώστε να μπορεί να είναι επίσης αληθινό σπέρμα του Δαβίδ, όπως οι συνάνθρωποι του σε όλα, εκτός αμαρτίας.

Ερώτηση 36. Ποια οφέλη λαμβάνεις από την άγια σύλληψη και γέννηση του Χριστού;

Απάντηση: Ότι είναι ο Μεσίτης μας, και ότι, στην παρουσία του Θεού, καλύπτει με την αθωότητα και τέλεια αγιότητα του την ενοχή στην οποία γεννήθηκα.

15^η Κυριακή

Ερώτηση 37. Τι κατανοείς με τη λέξη «υπέφερε»;

Απάντηση: Ότι καθόλη τη διάρκεια της ζωής του στη γη, και ειδικά στο τέλος της, σήκωσε στο σώμα και στην ψυχή του την οργή του Θεού κατά της αμαρτίας όλου του ανθρωπίνου γένους, έτσι ώστε με το πάθος του, ως τη μόνη εξιλεωτική θυσία, να μπορεί να λυτρώνει το σώμα και την ψυχή μας από τον αιώνιο κολασμό, και να μπορεί να αποκτήσει για μας τη χάρη του Θεού, δικαιοσύνη και αιώνια ζωή.

Ερώτηση 38. Γιατί υπέφερε «επί Ποντίου Πιλάτου» ως κριτή του;

Απάντηση: Ωστε ενώ ήταν αθώος, να καταδικαστεί από έναν επίγειο κριτή και με τον τρόπο αυτό να μας ελευθερώσει από την κρίση του Θεού που, με όλη της την αυστηρότητα,

θα έπρεπε να πέσει επάνω μας.

Ερώτηση 39. Υπάρχει κάτι περισσότερο στο ότι σταυρώθηκε από του να είχε πεθάνει με κάποιο άλλο τρόπο;

Απάντηση: Ναι, επειδή με αυτό βεβαιώνομαι ότι πείρε επάνω του την κατάρα που ήταν επάνω μου, επειδή ο σταυρικός θάνατος ήταν επικατάρατος σύμφωνα με το Θεό.

16^η Κυριακή

Ερώτηση 40. Γιατί ο Χριστός έπρεπε να υποφέρει «θάνατο»;

Απάντηση: Επειδή η δικαιοσύνη και η αλήθεια του Θεού είναι έτσι ώστε τίποτε άλλο να μην μπορεί να κάνει επανόρθωση για τις αμαρτίες μας εκτός από το θάνατο του Υιού του Θεού.

Ερώτηση 41. Γιατί «ετάφη»;

Απάντηση: Για να επιβεβαιώσει το γεγονός ότι είχε πραγματικά πεθάνει.

Ερώτηση 42. Αφού, λοιπόν, πέθανε ο Χριστός για μας, γιατί πρέπει να πεθάνουμε εμείς;

Απάντηση: Ο θάνατος μας δεν είναι επανόρθωση για τις αμαρτίες μας, αλλά μόνο θάνατος ως προς την αμαρτία και είσοδος στην αιώνια ζωή.

Ερώτηση 43. Ποια επιπλέον οφέλη λαμβάνουμε από τη θυσία και το θάνατο του Χριστού επάνω στο σταυρό;

Απάντηση: Ωστε με τη δύναμη του ο παλιός εαυτός μας να σταυρωθεί, πεθάνει και θαφτεί με εκείνον, έτσι ώστε τα πονηρά πάθη των θνητών μας σωμάτων να παύσουν να μας κυριεύουν, αλλά να μπορούμε να προσφέρουμε τους εαυτούς μας σε εκείνον ως μια θυσία ευχαριστίας.

Ερώτηση 44. Γιατί προστίθεται: «Κατήλθε στον Άδη»;

Απάντηση: Ωστε στις πιο βαριές μου θλίψεις να μπορώ να βεβαιώνομαι ότι ο Κύριος μου Χριστός με έχει λυτρώσει από τους τρομερούς φόβους και τα μαρτύρια με την ανείπωτη

αγωνία, πόνους και τρόμους που υπέφερε στην ψυχή του τόσο στο σταυρό όσο και πριν.

17^η Κυριακή

Ερώτηση 45. Ποιο όφελος λαμβάνουμε από την «ανάσταση» του Χριστού;

Απάντηση: Πρώτο, με την ανάσταση του νίκησε το θάνατο ώστε να μας κάνει συμμετόχους στη δικαιοσύνη που απέκτησε για μας διαμέσου του θανάτου του. Δεύτερο, και εμείς τώρα ανασταινόμαστε με τη δύναμη του σε μια νέα ζωή. Τρίτο, η ανάσταση του Χριστού είναι μια βέβαιη εγγύηση για την ευλογημένη ανάσταση μας.

18^η Κυριακή

Ερώτηση 46. Πώς κατανοείς τη δήλωση: «αναλήφθηκε στον ουρανό»;

Απάντηση: Ότι ο Χριστός ανυψώθηκε από τη γη στον ουρανό μπροστά στα μάτια των μαθητών του και παραμένει εκεί ώστε να μεσιτεύει για μας μέχρι να ξανάρθει να κρίνει ζώντες και νεκρούς.

Ερώτηση 47. Τότε, δεν είναι ο Χριστός μαζί μας μέχρι τη συντέλεια του κόσμου, όπως μας υποσχέθηκε;

Απάντηση: Ο Χριστός είναι αληθινός άνθρωπος και αληθινός Θεός. Ως άνθρωπος δεν είναι πλέον στη γη, αλλά στη θεότητα, μεγαλοπρέπεια, χάρη και Πνεύμα του, δεν είναι ποτέ απών από εμάς.

Ερώτηση 48. Όμως, δεν χωρίζονται οι δυο φύσεις στο Χριστό με τον τρόπο αυτό, αν η ανθρωπότητα του δεν είναι όπου είναι η θεότητα του;

Απάντηση: Καθόλου· επειδή η θεότητα του είναι ακατανόητη και πανταχού παρούσα, πρέπει να είναι συνεπακόλουθο ότι η θεότητα του είναι πράγματι πέρα από τα όρια της ανθρωπότητας που έχει αναλάβει, αλλά παρά ταύτα είναι πάντοτε παρούσα στην ανθρωπότητα του επίσης, και παραμένει προσωπικά ενωμένη με αυτήν.

Ερώτηση 49. Ποιο όφελος λαμβάνουμε από την ανάληψη του Χριστού στον ουρανό;

Απάντηση: Πρώτο, το ότι είναι ο Παράκλητος (Συνήγορος) μας στην παρουσία του Πατέρα του, στον ουρανό. Δεύτερο, το ότι έχουμε τη σάρκα μας στον ουρανό ως βέβαιη εγγύηση για το ότι εκείνος, ως η Κεφαλή, θα παραλάβει επίσης, εμάς τα μέλη του, στον εαυτό του. Τρίτο, ότι μας στέλνει το Πνεύμα του ως αντεγγύηση, με τη δύναμη του οποίου ζητούμε τα άνω, όπου κάθεται ο Χριστός στα δεξιά του Θεού, και όχι τα γήινα πράγματα.

19^η Κυριακή

Ερώτηση 50. Γιατί προστίθεται: «Και κάθεται στα δεξιά του Θεού»;

Απάντηση: Επειδή ο Χριστός αναλήφθηκε στον ουρανό ώστε να παρουσιάσει τον εαυτό του εκεί ως την Κεφαλή της Εκκλησίας του, διαμέσου του οποίου ο Πατέρας κυβερνά τα πάντα.

Ερώτηση 51. Ποιο όφελος λαμβάνουμε από τη δόξα αυτή του Χριστού, της Κεφαλής μας;

Απάντηση: Πρώτο, ότι διαμέσου του Αγίου Πνεύματος εκχέει ουράνια δώρα σε μας, τα μέλη του. Δεύτερο, ότι με τη δύναμη του μας προστατεύει και μας υποστηρίζει εναντίον όλων των εχθρών μας.

Ερώτηση 52. Ποια παρηγοριά σου δίνει η επιστροφή του Χριστού «να κρίνει ζώντες και νεκρούς»;

Απάντηση: Ότι σε όλες τις θλίψεις και διωγμούς να μπορώ να περιμένω με το κεφάλι ψηλά τον αληθινό κριτή από τον ουρανό που ήδη υπέβαλε τον εαυτό του στην κρίση του Θεού για μένα και που έχει αφαιρέσει όλη την κατάρρα από εμένα και ότι θα καταδικάσει αιώνια όλους τους εχθρούς του, αλλά θα με προσδεχθεί, μαζί με όλους τους εκλεκτούς του, στην ουράνια χαρά και δόξα.

Το Άγιο Πνεύμα

20^η Κυριακή

Ερώτηση 53. Τι πιστεύεις αναφορικά με «Το Άγιο Πνεύμα»;

Απάντηση: Πρώτο, ότι με τον Πατέρα και τον Υιό είναι εξ ίσου αιώνιος Θεός· δεύτερο, ότι το Πνεύμα του Θεού μου δίνεται επίσης, προετοιμάζοντας με διαμέσου της αληθινής πίστης να έχω μερίδιο στον Χριστό και σε όλα τα οφέλη του, ότι με παρηγορεί και θα παραμένει μαζί μου για πάντα.

21^η Κυριακή

Ερώτηση 54. Τι πιστεύεις αναφορικά με την «Αγία Καθολική Εκκλησία»;

Απάντηση: Πιστεύω πως από την αρχή μέχρι το τέλος του κόσμου, και από όλο το ανθρώπινο γένος, ο Υιός του Θεού, με το Πνεύμα και το Λόγο του, συνάγει, προστατεύει και διατηρεί για τον εαυτό του, στην ενότητα της αληθινής πίστης, μια σύναξη εκλεγμένων για αιώνια ζωή. Επιπλέον, πιστεύω πως είμαι και θα παραμείνω για πάντα ένα ζωντανό μέλος αυτής.

Ερώτηση 55. Τι κατανοείς με «την κοινωνία των αγίων»;

Απάντηση: Πρώτο, ότι οι πιστοί, ο καθένας και όλοι, ως μέτοχοι του Κυρίου Χριστού και όλων των θησαυρών και δώρων του, θα μοιράζονται μια κοινωνία. Δεύτερο, ότι ο καθένας θα πρέπει να γνωρίζει πως είναι υποχρεωμένος να χρησιμοποιεί τα χαρίσματά του ελεύθερα και με χαρά προς το όφελος και την προκοπή των άλλων μελλών.

Ερώτηση 56. Τι πιστεύεις αναφορικά με τη «συγχώρηση των αμαρτιών»;

Απάντηση: Ότι, χάρι του έργου συνδιαλλαγής του Χριστού, ο Θεός δεν θα θυμάται πλέον τις αμαρτίες μου ή την αμαρτωλότητα με την οποία χρειάζεται να μάχομαι καθόλη τη διάρκεια της ζωής μου· αλλά ότι με φιλευσπλαχνία μου μεταδίδει τη δικαιοσύνη του Χριστού ώστε ποτέ να μην κατακριθώ.

22^η Κυριακή

Ερώτηση 57. Ποια παρηγοριά σου δίνει «η ανάσταση του σώματος»;

Απάντηση: Ότι μετά από τη ζωή αυτή η ψυχή μου θα παραληφθεί από το Χριστό, την Κεφαλή της, και ότι η σάρκα μου, που θα αναστηθεί με τη δύναμη του Χριστού, θα ενωθεί ξανά με την ψυχή μου, και θα γίνει όμοια με το ένδοξο σώμα του Χριστού.

Ερώτηση 58. Ποια παρηγοριά σου δίνει «η αιώνια ζωή»;

Απάντηση: Ότι επειδή τώρα νοιώθω στην καρδιά μου την αρχή της αιώνιας χαράς, θα κατέχω μετά από τη ζωή αυτή, την τέλεια μακαριότητα, που κανένα μάτι δεν είδε, κανένα αυτί δεν άκουσε και καμιά καρδιά δεν συνέλαβε, και με την οποία θα επαινώ το Θεό για πάντα.

23^η Κυριακή

Ερώτηση 59. Αλλά πώς σε βοηθά τώρα το ότι πιστεύεις όλα αυτά;

Απάντηση: Το ότι είμαι δίκαιος *εν Χριστώ* απέναντι στο Θεό, και ένας κληρονόμος της αιώνιας ζωής.

Ερώτηση 60. Πώς είσαι δίκαιος απέναντι στο Θεό;

Απάντηση: Μόνο με αληθινή πίστη στον Ιησού Χριστό. Παρά το γεγονός ότι η συνείδηση μου με κατηγορεί για το ότι αμάρτησα σοβαρά κατά όλων των εντολών του Θεού, και ότι δεν τήρησα καμιά από αυτές, και ότι ακόμα και τώρα έχω μια κλίση προς όλα που είναι πονηρά, ωστόσο ο Θεός, δίχως οποιαδήποτε δική μου αξία, και μόνο από χάρη, μου χορηγεί όλα τα οφέλη της εξιλέωσης του Χριστού, καταλογίζοντας σε μένα τη δικαιοσύνη και τον αγιασμό του, ωσάν δεν είχα ποτέ αμαρτήσει ή ήμουν ποτέ αμαρτωλός, ωσάν είχα εκπληρώσει την υπακοή που ο Χριστός έχει εκπληρώσει για μένα, μόνο αν δεχτώ μια τέτοια χάρη με ειλικρινή εμπιστοσύνη.

Ερώτηση 61. Γιατί λες πως είσαι δίκαιος μόνο από πίστη;

Απάντηση: Όχι επειδή ικανοποιώ το Θεό εξαιτίας της αξίας της πίστης μου, αλλά επειδή μόνο η ικανοποίηση, η δικαιοσύνη και ο αγιασμός του Χριστού είναι η δικαιοσύνη μου απέναντι στο Θεό, και επειδή δεν μπορώ να τη δεχτώ και να την κάνω δική μου με κανένα άλλο τρόπο παρά μόνο με την πίστη.

24^η Κυριακή

Ερώτηση 62. Αλλά γιατί τα καλά μας έργα δεν μπορούν να είναι η δικαιοσύνη μας απέναντι στο Θεό, ή τουλάχιστον κατά μέρος;

Απάντηση: Επειδή η δικαιοσύνη που θα μπορούσε να σταθεί απέναντι της κρίσης του Θεού θα πρέπει να είναι απόλυτα τέλεια και ολοκληρωτικά σε συμμόρφωση προς το θείο Νόμο. Αλλά ακόμα και τα καλύτερα μας έργα στη ζωή αυτή είναι όλα ατελή και μολυσμένα από την αμαρτία.

Ερώτηση 63. Δεν θα έχουν τα καλά μας έργα καμιά αξία, ακόμα κι αν είναι η πρόθεση του Θεού να τα ανταμείψει στη ζωή αυτή, καθώς επίσης και στη μέλλουσα;

Απάντηση: Η ανταμοιβή δεν δίνεται λόγω αξίας, αλλά από χάρη.

Ερώτηση 64. Αλλά η διδασκαλία αυτή δεν κάνει τους ανθρώπους απρόσεκτους και αμαρτωλούς;

Απάντηση: Όχι, επειδή είναι αδύνατο γι' αυτούς που έχουν μπολιαστεί στο Χριστό διαμέσου αληθινής πίστης να μην παράγουν καρπό ευγνωμοσύνης.

Οι Ιερές Τελετές

25^η Κυριακή

Ερώτηση 65. Επειδή λοιπόν, μόνο η πίστη μας κάνει μέτοχους του Χριστού και όλων των ευεργετημάτων του, από πού προέρχεται η πίστη αυτή;

Απάντηση: Το Άγιο Πνεύμα τη δημιουργεί στις καρδιές μας διαμέσου του κηρύγματος του ιερού ευαγγελίου, και την ενισχύει με τη συμμετοχή μας στις ιερές Τελετές.

Ερώτηση 66. Τι είναι οι Τελετές;

Απάντηση: Είναι ορατά ιερά σημεία και σφραγίδες που θεσπίστηκαν από το Θεό ώστε με τη χρήση τους να μας αποκαλύψει περισσότερο και να εντυπώσει σε μας την υπόσχεση του ευαγγελίου, ονομαστικά, ότι λόγω της θυσίας του Χριστού που συντελεστικέ στο σταυρό

μας παρέχει κατά χάρη συγχώρεση των αμαρτιών και αιώνια ζωή.

Ερώτηση 67. Τόσο ο Λόγος όσο και οι Τελετές είναι προορισμένες να στρέψουν την πίστη μας στη μοναδική θυσία του Ιησού Χριστού επάνω στο σταυρό ως τη μόνη βάση της σωτηρίας μας;

Απάντηση: Ναι, πράγματι, επειδή το Άγιο Πνεύμα διδάσκει στο ευαγγέλιο και βεβαιώνει με τις ιερές Τελετές ότι όλη η σωτηρία μας είναι ριζωμένη στη μοναδική θυσία του Χριστού που προσφέρθηκε για μας στο σταυρό.

Ερώτηση 68. Πόσες Τελετές θέσπισε ο Χριστός στην Καινή Διαθήκη;

Απάντηση: Δυο, το ιερό Βάπτισμα και το ιερό Δείπνο.

Το Ιερό Βάπτισμα

26^η Κυριακή

Ερώτηση 69. Πώς το ιερό Βάπτισμα σου υπενθυμίζει και σε βεβαιώνει για το ότι σε ωφελεί η μοναδική θυσία του Χριστού επάνω στο σταυρό;

Απάντηση: Με τον τρόπο αυτό: Ο Χριστός θέσπισε αυτό τον εξωτερικό με νερό καθαρισμό και με τον τρόπο αυτό υποσχέθηκε πως με βεβαιότητα καθαρίζομαι με το αίμα του και το Πνεύμα από την ακαθαρσία της ψυχής μου και από όλες τις αμαρτίες μου, όπως ακριβώς όταν πλένομαι εξωτερικά με το νερό που απομακρύνει την ακαθαρσία από το σώμα μου.

Ερώτηση 70. Τι σημαίνει το να πλυθείς με το αίμα του Χριστού και το Πνεύμα;

Απάντηση: Σημαίνει το να έχεις τη συγχώρεση των αμαρτιών από το Θεό, κατά χάρη, δυνάμει του αίματος του Χριστού που το έχυσε για μας στη θυσία του στο σταυρό, καθώς και να ανακαινισθείς από το Άγιο Πνεύμα και να αγιασθείς ως μέλος του Χριστού, ώστε να μπορείς να πεθαίνεις όλο και περισσότερο ως προς την αμαρτία και να ζεις με ένα αφιερωμένο και χωρίς ψεγάδι τρόπο.

Ερώτηση 71. Πού υποσχέθηκε ο Χριστός για το ότι πράγματι πλενόμαστε με το αίμα του και το Πνεύμα όπως με το νερό του βαπτίσματος;

Απάντηση: Στη θέσπιση του Βαπτίσματος που είναι ως εξής: «Πηγαίνετε λοιπόν και κάνετε μαθητές μου όλους του λαούς, Βαπτίστε τους στο όνομα του Πατέρα και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος.» «Όποιος πιστέψει και βαφτιστεί θα σωθεί· όποιος δεν πιστέψει

θα καταδικαστεί.» Η υπόσχεση αυτή επαναλαμβάνεται επίσης όπου οι Γραφές αποκαλούν το βάπτισμα καθαρισμό των αμαρτιών.

27^η Κυριακή

Ερώτηση 72. Ο εξωτερικός καθαρισμός απλά και μόνο με το νερό καθαρίζει από αμαρτίες;

Απάντηση: Όχι· επειδή μόνο το αίμα του Ιησού Χριστού και το Άγιο Πνεύμα μας καθαρίζουν από όλες τις αμαρτίες.

Ερώτηση 73. Τότε γιατί το Άγιο Πνεύμα αποκαλεί το βάπτισμα ως το νερό της αναγέννησης και τον καθαρισμό των αμαρτιών;

Απάντηση: Ο Θεός δε θα μιλούσε με τον τρόπο αυτό αν δεν υπήρχε σοβαρός λόγος. Όχι μόνο μας διδάσκει με το Βάπτισμα ότι ακριβώς όπως οι ρύποι του σώματος αφαιρούνται από το νερό, έτσι και οι αμαρτίες μας αφαιρούνται από το αίμα του Χριστού και το Πνεύμα· αλλά ακόμα πιο σημαντικό είναι ότι με τη θεία υπόσχεση και το σημείο επιθυμεί να μας βεβαιώσει πως όσο πραγματικά τα σώματα μας καθαρίζονται από το νερό τόσο πραγματικά καθαρίζονται και οι αμαρτίες μας πνευματικά.

Ερώτηση 74. Θα πρέπει να βαπτίζονται τα νήπια επίσης;

Απάντηση: Ναι, επειδή και εκείνα, όπως και οι γονείς τους, συμπεριλαμβάνονται στη διαθήκη και ανήκουν στο λαό του Θεού. Επειδή τόσο η λύτρωση από την αμαρτία διαμέσου του αίματος του Χριστού και η δωρεά της πίστης από το Άγιο Πνεύμα υπόσχονται στα παιδιά αυτά όχι λιγότερο από ό,τι στους γονείς τους. Τα νήπια με το βάπτισμα, ως σημείο της διαθήκης, θα ενσωματωθούν επίσης στη Χριστιανική εκκλησία και θα διακρίνονται από τα τέκνα των απίστων. Αυτό γινόταν στην Παλαιά Διαθήκη με την περιτομή. Στην Καινή Διαθήκη θεσπίστηκε το βάπτισμα που αντικατέστησε την περιτομή.

Το Ιερό Δείπνο

28^η Κυριακή

Ερώτηση 75. Πώς σου υπενθυμίζεται και πώς βεβαιώνεσαι στο Ιερό Δείπνο για το ότι συμμετέχεις στη μοναδική θυσία του Χριστού στο σταυρό και σε όλα τα οφέλη της;

Απάντηση: Με τον τρόπο αυτό: Ο Χριστός μου έδωσε την εντολή, όπως και σε όλους του πιστούς, να τρώγω τον άρτο της προσφοράς και να πίνω το ποτήρι της ανάμνησης. Με τον τρόπο αυτό υποσχέθηκε πως το σώμα του προσφέρθηκε και πληγώθηκε στο σταυρό για μένα, και το αίμα του χύθηκε για μένα, όσο βέβαια όσο βλέπω με τα μάτια μου πως ο άρτος

του δείπνου του Κυρίου κόπτεται για μένα, και πως μοιράζομαι το ποτήρι του Δείπνου. Επίσης μου υποσχέθηκε πως ο ίδιος τρέφει την ψυχή μου, ώστε να φυλαχθεί για την αιώνια ζωή, με το σώμα του που έχει σταυρωθεί και το αίμα του που έχει χυθεί τόσο βέβαια όσο λαμβάνω τα στοιχεία από τα χέρια του λειτουργού και γεύομαι πραγματικά τον άρτο και το ποτήρι του Κυρίου που μου δίνονται ως σύμβολα του σώματος και του αίματος του Χριστού.

Ερώτηση 76. Τι σημαίνει το να τρώ γεις το σταυρωμένο σώμα του Χριστού και να πίνεις το χυθέν αίμα του;

Απάντηση: Δεν είναι μόνο το να εγκωλοποιείς με εμπιστοσύνη καρδιάς το όλο πάθος και το θάνατο του Χριστού, και μέσω αυτού να λάβεις συγχώρεση αμαρτιών και αιώνια ζωή. Επιπλέον, είναι το να είσαι όλο και περισσότερο ενωμένος με το ευλογημένο του σώμα μέσω του Αγίου Πνεύματος που κατοικεί τόσο στο Χριστό όσο και σε μας ώστε, παρότι Εκείνος είναι στον ουρανό και εμείς στη γη, παρά ταύτα είμαστε σάρκα εκ της σάρκας του και οστά εκ των οστών του, ζώντας πάντοτε και κυβερνώμενοι από το ένα Πνεύμα, όπως ακριβώς τα μέλη του σώματος μας κυβερνώνται από μια ψυχή.

Ερώτηση 77. Πού υποσχέθηκε ο Χριστός πως θα θρέψει τους πιστούς με το σώμα και το αίμα του τόσο βέβαια όσο τρώ γουν αυτό τον άρτο που κόπτεται και πίνουν αυτό το ποτήρι;

Απάντηση: Στη θέσπιση του ιερού Δείπνου όπου διαβάζουμε: «Ο Κύριος Ιησούς, τη νύχτα που ήταν να παραδοθεί στους σταυρωτές του, πήρε ψωμί, και αφού έκανε ευχαριστήρια προσευχή, το έκοψε και είπε: 'Αυτό είναι το σώμα μου, που προσφέρεται για χάρη σας αυτό να το κάνετε στην ανάμνηση μου'. Παρόμοια, όταν τελείωσε το δείπνο, πήρε το ποτήρι και είπε: 'Αυτό το ποτήρι είναι η νέα διαθήκη που επικυρώνεται με το αίμα μου, Όποτε πίνετε αυτό το ποτήρι, να το κάνετε στην ανάμνηση μου. Γιατί ωσότου να έρθει ο Κύριος, πάντοτε, όποτε τρώτε αυτό το ψωμί και πίνετε αυτό το ποτήρι, διακηρύττετε το θάνατο του Κυρίου'».

Η υπόσχεση αυτή επαναλαμβάνεται επίσης από τον απόστολο Παύλο: «Σκεφτείτε το ποτήριο της ευχαριστίας με το οποίο ευχαριστούμε το Θεό, όταν το πίνουμε δεν κοινωνούμε με το σώμα του Χριστού; Επειδή ο άρτος είναι ένας, έτσι και εμείς αποτελούμε ένα σώμα, αν και είμαστε πολλοί, γιατί όλοι τρώμε από τον ίδιο άρτο».

29^η Κυριακή

Ερώτηση 78. Ο άρτος και ο οίνος γίνονται πραγματικά το σώμα και το αίμα του Χριστού;

Απάντηση: Όχι, επειδή όπως και το νερό στο βάπτισμα δεν αλλάζει σε αίμα του Χριστού, ούτε πλένει από μόνο του αμαρτίες, αλλά είναι μόνο το θείο σύμβολο και η επιβεβαίωση της πράξης αυτής, έτσι και στο Δείπνο του Κυρίου ο καθαγιασμένος άρτος δεν γίνεται το σώμα του Χριστού, παρότι, σύμφωνα με τη φύση της χρήσης των ιερών συμβόλων, ονομάζεται το σώμα του Χριστού.

Ερώτηση 79. Τότε γιατί ο Χριστός αποκαλεί τον άρτο σώμα του, και το ποτήριο αίμα του, ή την Καινή Διαθήκη που επικυρώνεται με το αίμα του, και γιατί ο απόστολος Παύλος αποκαλεί το Δείπνο μέσο «κοινωνίας» με το σώμα και το αίμα του Χριστού;

Απάντηση: Ο Χριστός δε θα μιλούσε με τον τρόπο αυτό αν δεν υπήρχε σοβαρός λόγος.

Επιθυμεί να μας διδάξει με αυτό πως καθώς ο άρτος και ο οίνος συντηρούν τη ζωή μας στον κόσμο έτσι το σταυρωμένο σώμα και το χυθέν αίμα του είναι πραγματική τροφή και πόση των ψυχών μας για αιώνια ζωή. Ακόμη περισσότερο, επιθυμεί να μας διαβεβαιώσει από τα ορατά σύμβολα και τις υποσχέσεις αυτές πως συμμετέχουμε στο πραγματικό του σώμα και αίμα διαμέσου της ενέργειας του Αγίου Πνεύματος τόσο πραγματικά όσο λαμβάνουμε με το στόμα μας τα ιερά αυτά σύμβολα στην ανάμνηση του, και ότι όλα τα πάθη και ο θάνατος του είναι και δικά μας τόσο βέβαια ωσάν εμείς οι ίδιοι να είχαμε πάθει και να είχαμε προσφέρει ικανοποίηση.

30^η Κυριακή

Ερώτηση 81. Ποιος θα πρέπει να προσέρχεται στην τράπεζα του Κυρίου;

Απάντηση: Αυτοί που είναι δυσαρεστημένοι με τους εαυτούς τους εξαιτίας των αμαρτιών τους, και που παρά ταύτα εμπιστεύονται για το ότι οι αμαρτίες τους έχουν συχωρεθεί και ότι η αδυναμία τους που παραμένει καλύπτεται από το πάθος και το θάνατο του Χριστού και που επιθυμούν να δυναμώσουν την πίστη τους όλο και περισσότερο και να βελτιώσουν τη ζωή τους. Οι αμετανόητοι και οι υποκριτές, ωστόσο, που τρώνουν και πίνουν φέρνουν καταδίκη επάνω τους.

Ερώτηση 82. Θα πρέπει αυτοί που αποδεικνύονται άπιστοι και εχθροί του Θεού σύμφωνα με την ομολογία και τη ζωή τους να επιτρέπονται να συμμετέχουν στο Δείπνο αυτό;

Απάντηση: Όχι, επειδή τότε η διαθήκη του Θεού βεβηλώνεται και προκαλείται η οργή του σε όλο το εκκλησίασμα. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με την παραγγελία του Χριστού και των αποστόλων του, η Χριστιανική εκκλησία είναι υποχρεωμένη, κάνοντας χρήση της εξουσίας της, να αποκλείει παρόμοια πρόσωπα ώσπου να διορθώσουν τη ζωή τους.

31^η Κυριακή

Ερώτηση 83. Ποιο είναι του υπόργημα της εξουσίας;

Απάντηση: Το κήρυγμα του ιερού ευαγγελίου και η Χριστιανική πειθαρχία. Με τα δυο αυτά μέσα ανοίγεται η βασιλεία των ουρανών στους πιστούς και κλείνεται στους άπιστους.

Ερώτηση 84. Πώς ανοίγεται και κλείνεται η βασιλεία των ουρανών με το κήρυγμα του ιερού ευαγγελίου;

Απάντηση: Με τον τρόπο αυτό: Η βασιλεία των ουρανών ανοίγεται όταν εξαγγέλλεται και δηλώνεται φανερά στους πιστούς, στον καθένα και σε όλους, σύμφωνα με την εντολή του Χριστού, ότι όταν δέχονται την υπόσχεση του ευαγγελίου με αληθινή πίστη όλες τους οι αμαρτίες συγχωρούνται από το Θεό χάρις στο έργο ελέους του Χριστού. Αντίθετα, η οργή του Θεού και η αιώνια καταδίκη επέρχεται επάνω σε όλους τους άπιστους και υποκριτές εφόσον δεν μετανοούν. Είναι σύμφωνα με αυτή τη μαρτυρία του ευαγγελίου που ο Θεός θα κρίνει τους μεν και τους δε στη ζωή αυτή και στη μέλλουσα.

Ερώτηση 85. Πώς ανοίγεται και κλείνεται η βασιλεία των ουρανών με τη Χριστιανική πειθαρχία;

Απάντηση: Με τον τρόπο αυτό: Ο Χριστός παράγγειλε πως σε αυτούς που φέρνουν το Χριστιανικό όνομα με ένα μη-χριστιανικό τρόπο είτε στη διδασκαλία ή τη συμπεριφορά ζωής θα πρέπει να δίνεται η αδελφική παραίνεση. Αν δεν παραιτηθούν από τα λάθη ή την πονηρή συμπεριφορά τους προειδοποιούνται δημόσια στην εκκλησία. Αν δεν αλλάξουν συμπεριφορά μετά από την προειδοποίηση αυτή, τους απαγορεύεται να συμμετέχουν στο Δείπνο του Κυρίου και αποκλείονται από την κοινωνία της εκκλησίας και από τον ίδιο το Θεό από τη βασιλεία του Χριστού. Ωστόσο, αν υποσχεθούν και επιδείξουν πραγματική επανόρθωση, γίνονται πάλι αποδεκτοί ως μέλη του Χριστού και της εκκλησίας.

Τμήμα III

Ευγνωμοσύνη

32^η Κυριακή

Ερώτηση 86. Αφού λυτρωνόμαστε από την αμαρτία μας και τις άθλιες συνέπειές της από χάρη διαμέσου του Χριστού δίχως οποιαδήποτε δική μας αξία, γιατί θα

πρέπει να εκτελούμε καλά έργα;

Απάντηση: Επειδή όπως ακριβώς ο Χριστός μας λύτρωσε με το αίμα του, μας ανανεώνει επίσης διαμέσου του Αγίου Πνεύματος σύμφωνα με τη δική του εικόνα, έτσι ώστε με όλη μας τη ζωή να μπορέσουμε να φανούμε ευγνώμονες απέναντι στο Θεό για την καλοσύνη του και να τον δοξάζουμε με την ύπαρξη μας. Ακόμα ώστε και εμείς οι ίδιοι να βεβαιωνόμαστε για την πίστη μας από τους καρπούς της και με την ευσεβή συμπεριφορά μας να κερδίζουμε τους πλησίον μας για το Χριστό.

Ερώτηση 87. Μπορούν αυτοί που δεν στρέφονται στο Θεό από την αμετανόητη ζωή και αχαριστία τους να σωθούν;

Απάντηση: Οπωσδήποτε όχι! Η Γραφή λέει, «δεν ξέρετε ότι οι άδικοι δεν θα κληρονομήσουν τη βασιλεία του Θεού; Μην πλανιέστε· ούτε πόρνοι ούτε ειδωλολάτρες ούτε μοιχοί ούτε κίναιδοι ούτε αρσενοκοίτες ούτε κλέφτες ούτε πλεονέκτες ούτε μέθυσοι ούτε κακολόγοι ούτε άρπαγες θα κληρονομήσουν τη βασιλεία του Θεού.»

33^η Κυριακή

Ερώτηση 88. Πόσα στοιχεία υπάρχουν στην αληθινή μετάνοια ή τη μεταστροφή του ανθρώπου;

Απάντηση: Δυο: Ο θάνατος του παλαιού ανθρώπου και η γέννηση του νέου.

Ερώτηση 89. Τι είναι ο θάνατος του παλαιού ανθρώπου;

Απάντηση: Ειλικρινής λύπη για τις αμαρτίες μας και όλο και περισσότερη αποστροφή και εγκατάλειψη τους.

Ερώτηση 90. Τι είναι η γέννηση του νέου ανθρώπου;

Απάντηση: Πλήρης χαρά στο Θεό διαμέσου του Χριστού και μια ισχυρή επιθυμία για ζωή σύμφωνα με το θέλημα του Θεού με όλα τα καλά έργα.

Ερώτηση 91. Αλλά τι είναι καλά έργα;

Απάντηση: Μόνο αυτά που εκτελούνται από αληθινή πίστη, σύμφωνα με το Νόμο του Θεού, και για τη δόξα του, και όχι αυτά που βασίζονται στη δική μας γνώμη ή σε ανθρώπινες παραδόσεις.

34^η Κυριακή

Ερώτηση 92. Τι είναι ο Νόμος του Θεού;

Απάντηση: Ο Θεός μίλησε όλα αυτά τα λόγια, λέγοντας:

ΠΡΩΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

«Εγώ είμαι ο Κύριος ο Θεός σου, που σε έβγαλε από τη γη της Αιγύπτου, από οικοδουλείας. Μην έχεις άλλους θεούς εκτός από μένα.»

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΤΟΛΗ

«Μη κάνεις για τον εαυτό σου είδωλο μήτε ομοίωμα κάποιου, από όσα είναι στον ουρανό επάνω ή όσα είναι στη γη κάτω ή όσα είναι στα νερά κάτω από τη γη· μη τα προσκυνήσεις μήτε να τα λατρέψεις· επειδή, εγώ ο Κύριος ο Θεός σου είμαι Θεός ζηλότυπος, που ανταποδίδω τις αμαρτίες των πατέρων επάνω στα παιδιά, μέχρι τρίτης και τέταρτης γενεάς εκείνων που με μισούν· και κάνω έλεος σε χιλιάδες γενεές εκείνων που με αγαπούν, και τηρούν τα προστάγματά μου.»

ΤΡΙΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

«Μη πάρεις το όνομα του Κυρίου τού Θεού σου μάταια· επειδή, δεν θα αθώσει ο Κύριος εκείνον που παίρνει μάταια το όνομά του.»

ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

«Να θυμάσαι την ημέρα του Σαββάτου, για να την αγιάζεις· έξι ημέρες να εργάζεσαι, και να κάνεις όλα τα έργα σου· η ημέρα, όμως, η έβδομη είναι Σάββατο του Κυρίου τού Θεού σου· μη κάνεις σ' αυτήν κανένα έργο, ούτε εσύ ούτε ο γιος σου ούτε η θυγατέρα σου ούτε ο δούλος σου ούτε η δούλη σου ούτε το κτήνος σου ούτε ο ξένος σου, που βρίσκεται μέσα στις πύλες σου· επειδή, σε έξι ημέρες δημιούργησε ο Κύριος τον ουρανό και τη γη, τη θάλασσα, και όλα όσα βρίσκονται σ' αυτά· και κατά την έβδομη ημέρα αναπαύθηκε· γι' αυτό ο Κύριος ευλόγησε την ημέρα τού Σαββάτου, και την αγίασε.»

ΠΕΜΠΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

«Τίμα τον πατέρα σου και τη μητέρα σου, για να γίνεις μακροχρόνιος επάνω στη γη, που σου δίνει ο Κύριος ο Θεός σου.»

ΕΚΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

«Μη φονεύσεις.»

ΕΒΔΟΜΗ ΕΝΤΟΛΗ

«Μη μοιχεύσεις.»

ΟΓΔΩΗ ΕΝΤΟΛΗ

«Μη κλέψεις.»

ΕΝΑΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

«Μη ψευδομαρτυρήσεις ενάντια στον πλησίον σου με ψεύτικη μαρτυρία.»

ΔΕΚΑΤΗ ΕΝΤΟΛΗ

«Μην επιθυμήσεις το σπίτι τού πλησίον σου· μην επιθυμήσεις τη γυναίκα τού πλησίον σου· ούτε τον δούλο του ούτε τη δούλη του ούτε το βόδι του ούτε το γαϊδούρι του ούτε κάθε τι που είναι του πλησίον σου.»

Ερώτηση 93. Πώς διαιρούνται οι εντολές αυτές;

Απάντηση: Σε δυο πίνακες. Ο πρώτος μας διδάσκει σε τέσσερις εντολές για το πώς θα πρέπει να ζούμε σε σχέση με το Θεό. Ο άλλος, σε έξη εντολές για το τι οφείλουμε στον πλησίον μας.

Ερώτηση 94. Τι απαιτεί ο Κύριος στην πρώτη εντολή;

Απάντηση: Το ότι θα πρέπει να αποφεύγω και να απέχω από κάθε μορφής ειδωλολατρία, μαγεία, επίκληση των αγίων ή άλλων πλάσμάτων λόγω του κινδύνου να χάσω τη σωτηρία μου. Μάλιστα, θα πρέπει να αναγνωρίζω το μόνο αληθινό Θεό, να εμπιστεύομαι μόνο σε αυτόν, να αναμένω ταπεινά και υπομονετικά όλα τα καλά μόνο από εκείνον, και να τον αγαπώ, να τον σέβομαι και να τον τιμώ ολόκαρδα. Με λίγα λόγια, θα πρέπει μάλλον να στρέφω τα νώτα μου σε όλα τα πλάσματα παρά να κάνω το παραμικρό ενάντια στο θέλημα του.

Ερώτηση 95. Τι είναι ειδωλολατρία;

Απάντηση: Είναι το να φαντάζεσαι ή να κατέχεις κάτι που το εμπιστεύεσαι αντί ή δίπλα στον ένα αληθινό Θεό που αποκάλυψε τον εαυτό του στο Λόγο του.

35^η Κυριακή

Ερώτηση 96. Τι απαιτεί ο Κύριος στη δεύτερη εντολή;

Απάντηση: Το ότι δε θα πρέπει να τον απεικονίζουμε ή να τον λατρεύουμε με οποιοδήποτε άλλο τρόπο εκτός αυτόν που μας παραγγέλλει ο λόγος του.

Ερώτηση 97. Θα πρέπει λοιπόν να μην κάνουμε καθόλου οποιεσδήποτε εικόνες;

Απάντηση: Ο Θεός δεν μπορεί και δε θα πρέπει να απεικονίζεται με οποιοδήποτε τρόπο. Όσο αφορά τα πλάσματα, παρότι μπορούν να απεικονιστούν, ο Θεός απαγορεύει την

κατασκευή οποιασδήποτε παρομοίωσης τους ώστε να τα λατρεύουμε, ή να τη χρησιμοποιούμε για να τον υπηρετήσουμε.

Ερώτηση 98. Αλλά δε θα μπορούσαν οι εικόνες να γίνουν ανεκτές στις εκκλησίες αντί των βιβλίων για αμαθείς ανθρώπους;

Απάντηση: Όχι, επειδή δε θα πρέπει να προσπαθούμε να είμαστε σοφότεροι του Θεού που δεν επιθυμεί να διδάσκεται ο λαός του μέσω άψυχων ειδώλων, αλλά διαμέσου του ζωντανού κηρύγματος του Λόγου του.

36^η Κυριακή

Ερώτηση 99. Τι απαιτείται στην τρίτη εντολή;

Απάντηση: Το ότι δε θα πρέπει να βεβηλώνουμε ή να κάνουμε κατάχρηση του ονόματος του Θεού με το βρίσιμο, την ψευδορκία, ή με μη-απαραίτητους όρκους. Ούτε θα πρέπει να συμμετέχουμε σε παρόμοιες τρομερές αμαρτίες παραμένοντας αδιάφοροι και με τον τρόπο αυτό δίνοντας σιωπηρή συγκατάθεση. Με άλλα λόγια, δε θα πρέπει να χρησιμοποιούμε το ιερό όνομα του Θεού εκτός με δέος και ευλάβεια ώστε να τον ομολογούμε και να απευθυνόμαστε σε εκείνον όπως αρμόζει, και να τον δοξάζουμε με όλα τα λόγια και τις πράξεις μας.

Ερώτηση 100. Είναι συνεπώς τόσο μεγάλη αμαρτία το να βλασφημείται το όνομα του Θεού με το βρίσιμο ώστε ο Θεός να οργίζεται ακόμη και με αυτούς που δεν προσπαθούν να το εμποδίσουν και να το απαγορεύσουν όσο θα μπορούσαν;

Απάντηση: Ναι, πράγματι. Επειδή καμιά αμαρτία δεν είναι μεγαλύτερη ή δεν προκαλεί την οργή του περισσότερο από τη βεβήλωση του ονόματος του. Για το λόγο αυτό έδωσε την εντολή η αμαρτία αυτή να τιμωρείται με θάνατο.

37^η Κυριακή

Ερώτηση 101. Αλλά δεν μπορούμε να ορκιζόμαστε επικαλούμενοι το όνομα του Θεού με έναν ευσεβή τρόπο;

Απάντηση: Ναι, όταν η πολιτική εξουσία το απαιτεί από τους υπηκόους της, ή όταν άλλως απαιτείται για τη διατήρηση και την προώθηση της πιστότητας και της αλήθειας, προς δόξα του Θεού και την ευημερία του πλησίον μας. Ένας παρόμοιος όρκος θεμελιώνεται στο Λόγο του Θεού και έχει συνεπώς ορθά χρησιμοποιηθεί από το λαό του Θεού στα καθεστώτα της Παλαιάς και της Νέας Διαθήκης.

Ερώτηση 102. Θα μπορούσαμε επίσης να ορκιζόμαστε επικαλούμενοι τους αγίους

ή άλλα πλάσματα;

Απάντηση: Όχι. Επειδή ένας νόμιμος όρκος γίνεται με την επίκληση του Θεού, ως του μόνου που ερευνά τις καρδιές, που μαρτυρεί για την αλήθεια, και που με τιμωρεί αν ψευδορκώ. Σε κανένα άλλο πλάσμα δεν αρμόζει παρόμοια τιμή.

38^η Κυριακή

Ερώτηση 103. Τι απαιτεί ο Κύριος στην τέταρτη εντολή;

Απάντηση: Πρώτο, το να διατηρηθεί η διακονία του ευαγγελίου και η Χριστιανική παιδεία, και το να φοιτώ επιμελώς στην εκκλησία, ειδικά την Κυριακή ημέρα, για να ακούω το Λόγο του Θεού, και να συμμετέχω στις ιερές Τελετές, να επικαλούμαι δημόσια τον Κύριο και να προσφέρω Χριστιανική υπηρεσία σε αυτούς που έχουν ανάγκη. Δεύτερο, να παραιτούμαι από τα πονηρά μου έργα όλες τις ημέρες της ζωής μου, να επιτρέπω στον Κύριο να εργάζεται σε μένα διαμέσου του Πνεύματος του, και έτσι να ξεκινήσω στη ζωή αυτή την αιώνια Ανάπαυση.

39^η Κυριακή

Ερώτηση 104. Τι απαιτεί ο Κύριος στην πέμπτη εντολή;

Απάντηση: Το να αποδίδω τιμή, αγάπη και πιστότητα στον πατέρα και τη μητέρα μου και σε όλους που έχουν εξουσία επάνω μου. Το να υποβάλλομαι με σεβάσμια υπακοή σε όλη την προσεκτική διαπαιδαγώγηση και πειθαρχία τους και επίσης να υπομένω τις αποτυχίες τους, επειδή η εξουσία τους είναι σύμφωνη με το θέλημα του Θεού.

40^η Κυριακή

Ερώτηση 105. Τι απαιτεί ο Κύριος στην έκτη εντολή;

Απάντηση: Το να μην κακοποιώ, μισώ, βλάπτω ή φονεύω τον πλησίον μου, είτε με σκέψη, ή με λόγο ή χειρονομία, πολύ περισσότερο με την πράξη, είτε εγώ ή διαμέσου άλλου, αλλά να παραιτούμαι από οποιαδήποτε επιθυμία εκδίκησης και ότι δεν θα πρέπει να βλάπτω τον εαυτό μου ή να τον εκθέτω σε κίνδυνο από πρόθεση. Είναι για το λόγο αυτό που οι αρχές είναι εξοπλισμένες με τρόπους πρόληψης του φόνου.

Ερώτηση 106. Η εντολή αυτή αναφέρεται μόνο στο φόνου;

Απάντηση: Με την απαγόρευση του φόνου ο Θεός θέλει να μας διδάξει πως απεχθάνεται

τη ρίζα του φόνου, που είναι ο φθόνος, το μίσος, η οργή και η επιθυμία για εκδίκηση, και πως θεωρεί όλα αυτά ως συγκαλυμμένο φόνο.

Ερώτηση 107. Είναι λοιπόν αρκετό αν δεν φονεύουμε τον πλησίον μας με τους τρόπους αυτούς;

Απάντηση: Όχι. Επειδή όταν ο Θεός καταδικάζει το φθόνο, το μίσος και την οργή, απαιτεί από εμάς να αγαπούμε τον πλησίον μας όπως τον εαυτό μας, να δείχνουμε υπομονή, ειρήνη, πραότητα, έλεος και φιλικότητα απέναντι του, να προλαβαίνουμε τη βλάβη σε αυτόν, όσο μπορούμε και επίσης να κάνουμε καλό στους εχθρούς μας.

41^η Κυριακή

Ερώτηση 108. Τι μας διδάσκει η έβδομη εντολή;

Απάντηση: Πως κάθε ασέλγεια καταδικάζεται από το Θεό, και πως συνεπώς το είναι μας θα πρέπει να την αποστρέφεται, και να ζούμε μian αγνή και πειθαρχημένη ζωή, είτε στο πλαίσιο του ιερού γάμου ή στην κατάσταση της αγαμίας.

Ερώτηση 109. Απαγορεύει ο Θεός κάτι περισσότερο από τη μοιχεία και παρόμοιες σοβαρές αμαρτίες στην εντολή αυτή;

Απάντηση: Επειδή τόσο το σώμα όσο και η ψυχή μας είναι ναός του Αγίου Πνεύματος, είναι θέλημα του να τα διατηρούμε αγνά και άγια. Συνεπώς, απαγορεύει όλες τις ασελγείς πράξεις, συμπεριφορές, λόγια, σκέψεις, επιθυμίες και οτιδήποτε μπορεί να παρακινήσει ένα άλλο πρόσωπο σε αυτά.

42^η Κυριακή

Ερώτηση 110. Τι απαγορεύει ο Θεός στην όγδοη εντολή;

Απάντηση: Απαγορεύει όχι μόνο την κλοπή και τη ληστεία που οι πολιτικές αρχές τιμωρούν, αλλά ο Θεός χαρακτηρίζει επίσης ως κλοπή όλα τα πονηρά μηχανεύματα και σχέδια με τα οποία επιδιώκουμε να αποκτήσουμε για τους εαυτούς μας τα αγαθά του πλησίον μας, είτε με τη βία ή με την επίφαση του δικαίου, όπως είναι τα αναληθή σταθμά και μέτρα, η παραπλανητική διαφήμιση και προώθηση, τα πλαστά νομίσματα, οι υπέρμετροι τόκοι, ή άλλα μέσα που απαγορεύονται από το Θεό. Απαγορεύει επίσης κάθε πλεονεξία και την κατάχρηση και σπατάλη των δώρων του.

Ερώτηση 111. Αλλά τι απαιτεί από εσένα ο Θεός στην εντολή αυτή;

Απάντηση: Το να εργάζομαι για το καλό του πλησίον μου οπουδήποτε μπορώ, να τον αντιμετωπίζω όπως θα ήθελα να με αντιμετωπίζουν οι άλλοι, και να εκτελώ καλά την εργασία μου ώστε να είμαι σε θέση να βοηθώ τους φτωχούς στην ανάγκη τους.

43^η Κυριακή

Ερώτηση 112. Τι απαιτείται στην ένατη εντολή;

Απάντηση: Το να μην ψευδομαρτυρώ εναντίον κανενός, ούτε να διαστρέφω τα λόγια οποιουδήποτε, να μην είμαι φλύαρος ή συκοφάντης, ή να καταδικάζω οποιονδήποτε με ελαφρότητα, δίχως να του δοθεί ευκαιρία απολογίας. Μάλλον, απαιτείται από εμένα να αποφεύγω, επειδή διαφορετικά προκαλείται η ποινή της οργής του Θεού, όλα τα ψέματα και τις απάτες ωςάν να ήσαν έργα του ίδιου του διαβόλου. Στα δικαστικά και σε όλα τα άλλα ζητήματα θα πρέπει να αγαπώ την αλήθεια, να τη λέω και να την ομολογώ με εντιμότητα. Μάλιστα, στο βαθμό που θα μπορούσα να το πράξω, θα πρέπει να υπερασπίζομαι και να προωθώ την υπόληψη του πλησίον μου.

44^η Κυριακή

Ερώτηση 113. Τι απαιτείται στη δέκατη εντολή;

Απάντηση: Ότι δε θα πρέπει να υπάρχει στην καρδιά μας ακόμα και η ελάχιστη προδιάθεση ή σκέψη που να είναι αντίθετη με οποιαδήποτε εντολή του Θεού, αλλά θα πρέπει πάντοτε να μισούμε την αμαρτία με όλη μας την καρδιά και να βρίσκουμε ικανοποίηση και χαρά σε κάθε μορφής δικαιοσύνη.

Ερώτηση 114. Μπορούν όμως αυτοί που έχουν μεταστραφεί στο Θεό να τηρήσουν τις εντολές αυτές τέλεια;

Απάντηση: Όχι, επειδή ακόμα και οι αγιότεροι ανάμεσα τους κάνουν μόνο μια μικρή αρχή στην υπακοή στη ζωή αυτή. Ωστόσο, αρχίζουν με σοβαρή πρόθεση να συμμορφώνονται όχι μόνο με ορισμένες, αλλά με όλες τις εντολές του Θεού.

Ερώτηση 115. Γιατί τότε ο Θεός θέλει ώστε οι δέκα εντολές να κηρύττονται τόσο αυστηρά, αφού κανένας δεν μπορεί να της τηρήσει στη ζωή αυτή;

Απάντηση: Πρώτο, ώστε σε όλη μας τη ζωή να γίνουμε ολοένα και περισσότερο ευαίσθητοι στην αμαρτωλότητά μας, και συνεπώς να ζητούμε όλο και πιο ένθερμα τη συγχώρηση των αμαρτιών και τη δικαιοσύνη του Χριστού. Δεύτερο, ώστε συνεχώς και επιμελώς να προσευχόμαστε στο Θεό για τη χάρη του Αγίου Πνεύματος, ώστε ολοένα και περισσότερο να ανακαινίζομαστε στην εικόνα του Θεού, ώσπου να φτάσουμε στο σκοπό της πλήρους τελειότητας μετά από τη ζωή αυτή.

Προσευχή

45^η Κυριακή

Ερώτηση 116. Γιατί η προσευχή είναι αναγκαία για τους Χριστιανούς;

Απάντηση: Επειδή είναι το κύριο μέρος της ευγνωμοσύνης που ο Θεός απαιτεί από εμάς, και επειδή ο Θεός θα δώσει τη χάρη του και το Άγιο Πνεύμα μόνο σε αυτούς που ειλικρινά τον παρακαλούν στην προσευχή αδιάλειπτα, και που τον ευχαριστούν για τα δώρα του αυτά.

Ερώτηση 117. Τι περιέχεται σε μια προσευχή που ευαρεστεί το Θεό και ακούγεται από εκείνον;

Απάντηση: Πρώτο, η επίκληση με ειλικρίνεια του ενός και αληθινού Θεού, που αποκάλυψε τον εαυτό του σε μας στο Λόγο του, για όλα όσα μας πρόσταξε να ζητούμε από εκείνον. Ακόμα, η αναγνώριση της ανάγκης και της άθλιας κατάστασης μας ώστε να ταπεινωνόμαστε στην παρουσία της μεγαλειότητας του. Τρίτο, η βεβαιότητα πως, παρά την αναξιότητα μας, οπωσδήποτε θα ακούσει την προσευχή μας για χάρη του Κυρίου μας Χριστού, όπως μας το υπόσχεται στο Λόγο του.

Ερώτηση 118. Τι μας προστάζει ο Θεός να ζητούμε από εκείνον;

Απάντηση: Όλα όσα είναι αναγκαία για την ψυχή και το σώμα τα οποία ο Κύριος μας Χριστός συμπεριέλαβε στην προσευχή που μας δίδαξε.

Ερώτηση 119. Ποια είναι η Κυριακή Προσευχή;

Απάντηση: «Πατέρα μας, που είσαι στους ουρανούς, ας αγιαστεί το όνομά σου · ας έρθει η βασιλεία σου · ας γίνει το θέλημά σου, όπως στον ουρανό, έτσι και επάνω στη γη · το καθημερινό μας ψωμί δώσε μας σήμερα· και συγχώρησε σε μας τις αμαρτίες μας, όπως κι εμείς συγχωρούμε σ' αυτούς που αμαρτάνουν σε μας · και μη μας φέρεις μέσα σε πειρασμό, αλλά ελευθέρωσε μας από τον πονηρό, επειδή δική σου είναι η βασιλεία και η δύναμη και η δόξα στους αιώνες. Αμήν.»

Η Κυριακή Προσευχή

46^η Κυριακή

Ερώτηση 120. Γιατί μας πρόσταξε ο Χριστός να απευθυνόμαστε στο Θεό: «Πατέρα μας»;

Απάντηση: Ωστε ακριβώς στην αρχή της προσευχής μας να προκληθεί σε μας ένας σεβασμός και εμπιστοσύνη που αρμόζει σε τέκνα απέναντι στο Θεό, κάτι που θα πρέπει να είναι το κίνητρο της προσευχής μας, δηλαδή το ότι ο Θεός έχει γίνει Πατέρας μας διαμέσου του Χριστού και ο οποίος δε θα αρνηθεί αυτά που του ζητούμε με πίστη πολύ περισσότερο από ό,τι οι επίγειοι πατέρες μας θα μας αρνούσαν γήινα πράγματα.

Ερώτηση 121. Γιατί προστίθεται: «που είσαι στους ουραμούς»;

Απάντηση: Ωστε να μην έχουμε μια γήινη αντίληψη της ουράνιας μεγαλοπρέπειας του Θεού, αλλά να αναμένουμε από την παντοδυναμία του όλα τα αναγκαία για το σώμα και την ψυχή.

47^η Κυριακή

Ερώτηση 122. Ποια είναι η πρώτη παράκληση;

Απάντηση: «Ας αγιαστεί το όνομά σου». Δηλαδή: βοήθησε μας πρώτα από όλα να σε γνωρίζουμε σωστά, και να σε αγιάζουμε, δοξάζουμε και επαινούμε σε όλα σου τα έργα διαμέσου των οποίων λάμπει η παντοδυναμία, σοφία, αγαθότητα, δικαιοσύνη, έλεος και αλήθεια σου. Και με τον τρόπο αυτό κυβέρνησε τη ζωή μας σε σκέψη, λόγο και πράξη ώστε το όνομα σου ποτέ να μην βλασφημηθεί εξαιτίας μας, αλλά πάντοτε να τιμάται και να επαινείται..

48^η Κυριακή

Ερώτηση 123. Ποια είναι η δεύτερη παράκληση;

Απάντηση: «Ας έρθει η βασιλεία σου». Δηλαδή: να μας κυβερνάς με το Λόγο και το Πνεύμα σου έτσι ώστε να υποτασσόμαστε όλο και περισσότερο σε σένα. Να υποστηρίζεις και να αυξάνεις την εκκλησία σου. Να καταστρέφεις τα έργα του διαβόλου, κάθε δύναμης που εγείρεται εναντίον σου, και όλα τα πονηρά σχέδια που σοφίζονται εναντίον του Λόγου σου, μέχρι την πλήρη έλευση της βασιλείας σου στην οποία θα είσαι το παν στα πάντα.

49^η Κυριακή

Ερώτηση 124. Ποια είναι η τρίτη παράκληση;

Απάντηση: «Ας γίνει το θέλημά σου, όπως στον ουρανό, έτσι και επάνω στη γη». Δηλαδή: είτε εμείς και όλοι οι άνθρωποι να παραιτηθούμε από το δικό μας θέλημα και να υπακούσουμε στο δικό σου που είναι το μόνο καλό, δίχως γογγυσμό, ώστε καθένας να εκτελεί το υπόργημα και την κλήση του τόσο πρόθυμα και πιστά όπως το εκτελούν οι άγγελοι στους ουραμούς.

50^η Κυριακή

Ερώτηση 125. Ποια είναι η τέταρτη παράκληση;

Απάντηση: «Το καθημερινό μας ψωμί δώσε μας σήμερα». Δηλαδή: να ευαρεστείσαι να μας προμηθεύεις για όλες τις σωματικές μας ανάγκες έτσι ώστε να αναγνωρίζουμε ότι είσαι η μόνη πηγή κάθε καλού, και ότι δίχως την ευλογία σου ούτε η φροντίδα και οι κόποι μας ούτε τα δώρα σου μπορούν να μας ωφελήσουν. Συνεπώς, είτε να αποσύρουμε την εμπιστοσύνη μας από όλα τα πλάσματα και να τη θέσουμε σε σένα μόνο.

51^η Κυριακή

Ερώτηση 126. Ποια είναι η πέμπτη παράκληση;

Απάντηση: «Και συγχώρησε σε μας τις αμαρτίες μας, όπως κι εμείς συγχωρούμε σ' αυτούς που αμαρτάνουν σε μας». Δηλαδή: να ευαρεστηθείς για χάρη του αίματος του Χριστού, να μη χρεώσεις σε μας τους άθλιους αμαρτωλούς, τις πολλές παραβάσεις μας, ούτε το κακό που ακόμα προσκολλάται μέσα μας. Βρίσκουμε επίσης τη μαρτυρία αυτής της χάρης σου σε μας, στο ότι είναι η ειλικρινής μας πρόθεση να συγχωρούμε εγκάρδια τον πλησίον μας.

52^η Κυριακή

Ερώτηση 127. Ποια είναι η έκτη παράκληση;

Απάντηση: «Και μη μας φέρεις μέσα σε πειρασμό, αλλά ελευθέρωσε μας από τον πονηρό». Δηλαδή: επειδή είμαστε τόσο αδύνατοι ώστε να μη μπορούμε να αντισταθούμε μόνοι μας ακόμα και μια στιγμή, και εκτός από αυτό, οι δηλωμένοι μας εχθροί, ο διάβολος, ο κόσμος και η αμαρτία μας, μας επιτίθενται ασταμάτητα, παρακαλούμε να μας διατηρείς και να μας ενισχύεις διαμέσου της δύναμης του Αγίου Πνεύματος, ώστε να κρατηθούμε στερεά εναντίον τους και να μην ηττηθούμε στην πνευματική μάχη, μέχρι που να φτάσουμε στο τέλος στην πλήρη νίκη.

Ερώτηση 128. Πώς κλείνεις την προσευχή;

Απάντηση: «Επειδή δική σου είναι η βασιλεία και η δύναμη και η δόξα στους αιώνες». Δηλαδή: σου ζητούμε αυτά επειδή, ως ο Βασιλιάς μας, είσαι πρόθυμος και ικανός να μας δώσεις ό,τι είναι καλό, επειδή εξουσιάζεις τα πάντα, και για το λόγο αυτό είναι που όχι εμείς αλλά το άγιο όνομα σου ας δοξάζεται για πάντα.

Ερώτηση 129. Ποια είναι η έννοια της μικρής λέξης «Αμήν»;

Απάντηση: Αμήν σημαίνει: αυτό πράγματι και βέβαια θα γίνει. Επειδή είναι περισσότερο βέβαιο το ότι η προσευχή μου εισακούεται από το Θεό, από ό,τι είμαι πεπεισμένος στην καρδιά μου για το ότι επιθυμώ τα πράγματα αυτά από εκείνον.